

گزارش خبری

زهراکشوری

دبیر گروه زیست بوم

در پی اثرات مخرب جنگ ۱۲روزه برصنعت گردشگری کشور و افزایش لغو سفرها، کاهش درآمد‌ها و تهدید جدی اشتغال در این حوزه، دولت با برگزاری جلسه‌ای فوق‌العاده با حضور وزیر اقتصاد، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، رئیس کل سازمان امور مالیاتی، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی و نماینده دولت، بسته‌ای جامع از حمایت‌های بانکی، مالیاتی و بیمه‌ای را برای نجات بنگاه‌های گردشگری آسیب‌دیده تدوین کرد. در این جلسه با اذعان به آسیب‌پذیری شدید این صنعت و هشدار نسبت به سقوط رشد گردشگری، بر لزوم اقدامات فوری، تسهیل پرداخت تسهیلات، تمدید مهلت‌های مالیاتی و اصلاح رویه‌های بیمه‌ای تأکید شد؛ چرا که به گفته مسئولان، اگر گردشگری در بحران فعلی رها شود، بازسازی آن بسیار پرهزینه و زمانبر خواهد بود. به گفته حاضران، جامعه گردشگری به دلیل حوادث اخیر دچار فشار سنگینی شده و پیش‌بینی می‌شود این روند تا شش ماه آینده نیز ادامه یابد.

تمدید مهلت‌های مالیاتی

سید محمدهادی سبحانیان، رئیس‌کل سازمان امور مالیاتی کشور گفت: «در راستای حمایت از فعالان اقتصادی، بویژه در حوزه گردشگری و صنایع دستی، مجموعه‌ای از اقدامات حمایتی از سوی سازمان امور مالیاتی کشور به اجرا درآمده است.» او این اقدامات را در دو بخش قابل تفکیک اعلام کرد: دسته اول، مواردی بود که در اختیار مستقیم سازمان قرار داشت؛ دسته دوم، اقداماتی بود که نیازمند مصوبه قانونی از مراجع بالاتر بود.

سبحانیان، توقف صدور و ابلاغ اوراق قطعی مالیاتی در مقطع فعلی، به منظور کاهش فشار روانی بر مؤدیان، تمدید مهلت ارسال فهرست حقوق اردیبهشت و خرداد و اعمال بخشودگی جرایم برای مؤدیانی که به دلیل شرایط بحرانی موفق به ارسال یا پرداخت نشده بودند، ابلاغ مساعدت به ادارات کل استان‌ها برای اعمال تسهیلات قانونی به فعالان آسیب‌دیده و استفاده از ظرفیت ماده ۱۶۵ قانون مالیات‌های مستقیم درخصوص حوادث غیرمترقبه مانند جنگ، سیل و زلزله که امکان بخشودگی یا تقسیت بدهی مالیاتی واحدهای آسیب‌دیده را فراهم می‌کند از جمله اقدامات انجام‌شده در حیطه اختیارات سازمان امور مالیاتی است. او خبر داد: «همچنین اقدامات دیگری مانند تمدید مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی نیز با پیگیری این سازمان و اخذ مصوبه از هیأت دولت در حال اجراست، اگرچه این موارد نیازمند مصوبات بالادستی هستند.»

این اقدامات شامل تمدید مهلت‌های قانونی برای ارائه اظهارنامه‌ها، اعتراض به اوراق مالیاتی و آرای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی بوده که در شرایط خاص ناشی از بحران‌ها و درگیری‌های اخیر کشور اتخاذ شده است.

همچنین بررسی‌ها نشان داده که در برخی موارد، به دلیل محدودیت‌های ناشی از بحران، امکان اعتراض مؤدیان (افراد حقیقی یا حقوقی) به برگه‌های تشخیص مالیاتی یا آرای صادره در مهلت مقرر ۲۰ روزه وجود نداشته است. این مهلت نیز با هدف حفظ حقوق مؤدیان تمدید شده تا هیچ حقی از فعالان اقتصادی ضایع نشود.

درک واقع بینانه از آسیب‌پذیری صنعت گردشگری

سبحانیان در بخش دیگری از سخنان خود بر درک سازمان امور مالیاتی از شرایط خاص برخی صنایع آسیب‌دیده، مانند صنعت هواپیمایی، گردشگری و صنایع دستی تأکید کرد.

به گفته او، در حالی که برخی از صنایع ممکن است در شرایط بحرانی منتفع شده باشند، صنایعی مانند حمل‌ونقل هوایی به‌شدت دچار رکود شده‌اند و باید در سیاست‌گذاری‌های مالیاتی و حمایتی مورد توجه ویژه قرار گیرند.

برخی از پرونده‌های مالیاتی به صورت موضوعی در ادارات مالیاتی متمرکز شده‌اند تا با نگاه دقیق‌تر و تعامل بیشتر، تصمیم‌گیری شود. او تأکید کرد که این رویکرد در چهارچوب تعامل سازنده بین سازمان امور مالیاتی و وزارتخانه‌های مرتبط بویژه وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی دنبال خواهد شد.

امیرپویان رفیعی‌شاد، رئیس انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی گفت: «دفاتر خدمات مسافرتی طی سه ماه گذشته تلاش زیادی برای طراحی و اجرای برنامه‌های سفر برای هموطنان داشتند، اما با وقوع حوادث پیش‌بینی‌نشده، بسیاری از این سفرها لغو شد و نه تنها کارمزدهای دریافتی از بین رفت، بلکه مردم نیز با زیان‌هایی مواجه شدند.» فعالان این حوزه خواستار تخصیص تسهیلات فوری از سوی دولت و نهادهای مالی شدند تا بتوانند وجوه پرداختی مسافران را بازگردانند و اعتماد عمومی را بازسازی کنند. برخی پیشنهادها مبنی بر ارائه اعتبارات برای دفاتر مسافرتی مطرح شده تا از این طریق اختلافات ایجادشده میان دفاتر و مردم حل‌وفصل شود.

مقرر موفق به دریافت تسهیلات نشده باشد، امکان تمدید مهلت توسط رکن اعتباری وجود دارد.»

واگذاری مدیریت هتل‌ها

مصطفی سالاری، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی نیز در این نشست، از برنامه‌های این سازمان برای واگذاری مدیریت و

بهره‌برداری از هتل‌ها و شرکت‌های گردشگری زیرمجموعه سازمان خبر داد و بر ضرورت مشارکت بخش خصوصی در این حوزه تأکید کرد. وی گفت: «در حال حاضر سازمان تأمین اجتماعی مالک شرکت گردشگری و برخی مجموعه‌های اقامتی از جمله هتل‌هاست. برنامه ما این است که با بهره‌گیری از ظرفیت انجمن سرمایه‌گذاران

وزیر اقتصاد: گردشگری یکی از مهم‌ترین حوزه‌های آسیب‌دیده از جنگ است

همچون مهلت پرداخت مالیات، تسهیلات بانکی و امهال وام‌ها، مساعدت در موضوع چک‌های برگشتی، تخفیف یا مهلت در حق بیمه تأمین اجتماعی است، خبر داد و تأکید کرد که اجرای این بسته‌ها حتی پیش از ابلاغ رسمی آغاز شده است.

تهدیدی که باید به فرصت تبدیل شود

مدنی‌زاده با دعوت فعالان گردشگری با نگاهی فرصت‌محور به بحران گفت: «این شرایط بحرانی، فرصتی است برای بازطراحی صنعت گردشگری. بسیاری از موانع فضای کسب‌وکار که در شرایط عادی امکان اصلاح‌شان نبود، حالا قابل حل هستند. پیشنهاد من این است که با نگاه باز و نوآورانه، برخی مسیرها و مدل‌های کسب‌وکار را بازنگری کنیم.» وی در پایان تأکید کرد: «وزارت اقتصاد در کنار صنعت گردشگری ایستاده و آمادگی دارد با کمک فعالان این حوزه، مسیر تحول را ترسیم کند. به‌زودی پیشنهادهایی برای تحریک تقاضا بدون فشار مالی بر دولت ارائه خواهیم کرد. هدف ما این است که دل این تهنیدید، رشد و بازسازی پایداری برای صنعت گردشگری رقم بخورد.» در پایان، مسئولان حاضر در جلسه تأکید کردند که صنعت گردشگری به‌عنوان یکی از پیشران‌های اقتصادی و فرهنگی کشور نباید در این شرایط تنها گذاشته شود. مشارکت بانک

مرکزی، شبکه بانکی و نهادهای قانونی می‌تواند در احیای این بخش و حفظ اشتغال در آن نقش مهمی ایفا کند.

سید محمد‌های سبحانیان

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

- برونده‌های مالیاتی صنایع خاص مانند گردشگری، هواپیمایی و صنایع دستی، به‌صورت هفته‌آینده در هیأت‌عالی بانک مرکزی تصویب خواهد شد.
- وی گفت این بسته شامل موارد زیر است:
 - امهال تسهیلات
 - بخشودگی جرایم تسهیلات خرد
 - تسهیل اعطای وام‌های جدید
 - تمدید مصوبات اعتباری
 - ارائه تسهیلات ویژه به بنگاه‌های کوچک و متوسط
 - او مدل‌های زنجیره‌ای تأمین سرمایه را راهکار ارتقای عملکرد اقتصادگاه‌ها دانست و یادآور شد که ۳۸ درصد از تأمین مالی ۵۲۰ هزار میلیارد تومانی سال‌جاری به بخش خدمات اختصاص یافته است.

محمد شیرجیان

معاون اقتصادی بانک مرکزی

- بسته جامع جبران خسارت گردشگری به مراحل نهایی رسیده و تا پایان هفته‌آینده در هیأت‌عالی بانک مرکزی تصویب خواهد شد.
- او گفت این بسته شامل موارد زیر است:
 - امهال تسهیلات
 - بخشودگی جرایم تسهیلات خرد
 - تسهیل اعطای وام‌های جدید
 - تمدید مصوبات اعتباری
 - ارائه تسهیلات ویژه به بنگاه‌های کوچک و متوسط
 - او مدل‌های زنجیره‌ای تأمین سرمایه را راهکار ارتقای عملکرد اقتصادگاه‌ها دانست و یادآور شد که ۳۸ درصد از تأمین مالی ۵۲۰ هزار میلیارد تومانی سال‌جاری به بخش خدمات اختصاص یافته است.

پرهام جانفشان

مدیر نظارت و ارزیابی خدمات گردشگری

- با توجه به تجربه جهانی در بحران‌ها مانند کرونا و جنگ اوکراین، بر لزوم مدیریت رسانه‌ای، جلب اعتماد سرمایه‌گذاران و تخصیص بودجه اضطراری برای تبلیغات مقابله با ایران‌هراسی الزامی است. او پیشنهاد کرد:
 - تخصیص تسهیلات به ۳۰ هزار واحد گردشگری
 - تمدید حق بیمه تأمین اجتماعی تا پایان ۱۴۰۴
 - استعمال بدهی‌های مالیاتی و قبوض انرژ
 - اجرای معافیت مالیات بر ارزش افزوده در نیمه دوم سال
 - اختصاص ۱۰۰ میلیارد تومان برای تبلیغات بین‌المللی

زیست بوم

زیست بوم

نسبت به ماه قبل بودیم که این‌ موضوع نگران‌کننده و نشانه‌ای از بروز بحران در این صنعت حساس است.

او با اشاره به تجربه‌های جهانی، تأکید کرد: «در بحران‌هایی نظیر کرونا، جنگ‌های منطقه‌ای مانند اوکراین و حتی ناآرامی‌های سیاسی داخلی، کشورها با مدیریت منسجم رسانه‌ای، توسعه بازارهای جدید و جلب اعتماد سرمایه‌گذاران، مانع فروپاشی صنعت گردشگری خود شدند. ما نیز باید همین مسیر را برویم. در کشورهای دیگر، رسانه‌ها در زمان بحران مأموریت دارند پیام آرامش و ثبات منتقل کنند، نه اینکه با ترس‌آفرینی باعث خروج گردشگر و سرمایه‌گذار شوند.»

جانفشان با یادآوری بسته‌های حمایتی دولت در دوران کرونا، اعلام کرد: «در سال ۱۳۹۹ مجموعه‌ای از مصوبات توسط دولت وقت تصویب شد که شامل تسهیلات بانکی، بخشودگی‌های مالیاتی، تعویق پرداخت قبوض انرژی و حمایت‌های بیمه‌ای بود.» به گفته او، بسیاری از مدیران حاضر در نشست، آن زمان مسئولیت داشتند و از نزدیک در جریان این حمایت‌ها بودند.

مدیر نظارت و ارزیابی خدمات گردشگری، پیشنهادهایی مشخص برای احیای این بسته حمایتی ارائه داد:«تخصیص تسهیلات اعتباری حداقلی به ۳۰ هزار واحد گردشگری

که بسیار کمتر از حمایت‌های دوران کرونا خواهد بود، تمدید پرداخت حق بیمه تأمین اجتماعی برای ۱۲ هزار واحد فعال تا پایان سال ۱۴۰۴، تمدید مهلت اعتراض به آرای تشخیص مالیاتی و تأمین اجتماعی تا پایان سال، استعمال پرداخت بدهی‌های مالیاتی و قبوض آب، برق و گاز تا پایان سال ۱۴۰۴، دستور اجرایی برای اعمال معافیت مالیات بر ارزش افزوده برای هتل‌ها در شش‌ماهه آینده، تخصیص بودجه اضطراری حدود ۱۰۰ میلیارد تومان برای تولید و نشر برنامه‌های مقابله با ایران‌هراسی و تبلیغات منفی بین‌المللی.»

جانفشان افزود: «در دوران کرونا، دولت اعتباراتی در حد ۲۰۰ میلیارد تومان برای حمایت از گردشگری اختصاص داد. امروز هم انتظار ما بیشتر از این نیست. این ارقام بالا نیستند، ولی تأثیر آن در ادامه حیات هزاران کسب‌وکار کوچک و متوسط گردشگری بسیار زیاد است.»

او تأکید کرد: «این حمایت‌ها باید با نگاه اضطراری درآید شود، نه به عنوان کمک معمول؛ چرا که گردشگری، صنعتی نرم، زودبازده و آسیب‌پذیر است که اگر در بحران رها شود، بازایی آن بسیار پرهزینه خواهد بود.»

جبران خسارات جنگ

سیدکامل تقوی‌نژاد، دبیر هیأت دولت در جریان بررسی روند جبران خسارات ناشی از جنگ تصمیمی ۱۲ روزه، از نهایی‌شدن بسته جامع مالی برای بازسازی و حمایت از بنگاه‌های گردشگری آسیب‌دیده خبر داد و گفت: «با توجه به تصمیم هیأت دولت، بانک مرکزی مکلف شد ظرف یک هفته با همکاری نهادهای اقتصادی مرتبط، بسته‌ای جامع برای تأمین مالی این بنگاه‌ها طراحی کند که اکنون در مراحل پایانی قرار دارد و تا پایان هفته‌آینده در هیأت‌عالی بانک مرکزی تصویب خواهد شد.»

وی با تأکید برمسئولیت‌پذیری دولت در قبال آسیب‌دیدگان این بحران، اظهار کرد: «این بسته حمایتی با رویکردی همه‌جانبه تنظیم‌شده و شامل امهال بازپرداخت تسهیلات، بخشودگی جرایم تسهیلات خرد، تسهیل در اعطای وام‌های جدید، تمدید مصوبات اعتباری و ارائه تسهیلات ویژه به بنگاه‌های کوچک و متوسط است. بخشی از مفاد این بسته هم‌اکنون به شبکه بانکی کشور ابلاغ شده و وارد فاز اجرایی شده است.»

نماینده دولت همچنین با اشاره به لزوم استفاده از ظرفیت‌های نوین مالی، گفت: «دولت با محوریت نظام بانکی کشور، استفاده از ابزارهای مالی زنجیره‌ای و مدل‌های نوآورانه تأمین سرمایه در گردش را راهکاری مؤثر برای احیای مراکز اقامتی، هتل‌ها و واحدهای گردشگری می‌داند.» تقوی‌نژاد افزود: «در سال‌جاری بیش از ۵۲۰ هزار میلیارد تومان تأمین مالی از سوی نظام بانکی صورت گرفته که ۳۸ درصد آن به بخش خدمات اختصاص داشته است. با سیاست‌گذاری هدفمند، انتظار می‌رود بخش قابل‌توجهی از این منابع به‌سمت رونق صنعت گردشگری هدایت شود.»

وی همچنین از تصمیم دولت برای افزایش مدت بازپرداخت فاینانس‌های ال‌سی‌ای دو به سه ماه خبر داد و خاطرنشان کرد: «اعتبارات بانکی صورت‌گرفته از ۱۴ تیرماه، به مدت دو ماه مشمول امهال خواهند شد. حتی در صورت عدم دریافت وام در موعد مقرر، بنگاه‌ها می‌توانند با تمدید رکن اعتباری از این فرصت بهره‌مند شوند.»

شفاف، رقابتی و مؤثر در پیش گرفته شود.» مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، پس از بیان مشکلات موجود در حوزه بیمه کارفرمایان، بویژه فعالان گردشگری و میراث فرهنگی، با اشاره به شرایط دشوار اقتصادی گفت: «در وضعیت فعلی باید به دنبال راهکارهایی برای تسهیل در پرداخت حق بیمه باشیم. گاهی برای پرداخت همین حق بیمه ناچار به قرض گرفتن می‌شویم، اما اولویت ما حفظ تعهدات درمانی و پرداخت حقوق‌هاست.»

در بخش دیگری از سخنان وی، به مشکل محدود بودن ظرفیت بیمه‌ای برای هنرمندان صنایع دستی اشاره شد. سالاری با بیان اینکه «قانون اجازه ایجاد تعهد جدید بدون پیش‌بینی منابع را نمی‌دهد»، اظهار امیدواری کرد با تعامل با سازمان برنامه و بودجه، ظرفیت‌های جدیدی برای پوشش بیمه‌ای این قشر ایجاد شود.

وی تأکید کرد: «آمادگی داریم با وزارت میراث فرهنگی و صنوف مرتبط، جلسات مشترک برگزار کنیم تا با بررسی مسائل بیمه‌ای و مالی، راهکارهای عملیاتی و مستمر ارائه دهیم. همچنین مسیری مشخص برای پیگیری سریع موارد موردی فعال شده و از فدر را در خدمت فعالان خواهیم بود.»

درخواست اصلاح نحوه محاسبه حق بیمه تأسیسات گردشگری

فعالان بخش خصوصی با اشاره به آسیب‌های ناشی از بحران اخیر، خواستار بازنگری در سیاست‌ها و حمایت‌های قانونی موجود شدند.

در این نشست، کامیار اسکندریون، دبیر جامعه هتلداران ایران با اشاره به مشکلات تأسیسات گردشگری در پرداخت حق بیمه، خطاب به سالاری اظهار کرد: «در موضوع حق بیمه مقطع تأسیسات گردشگری، پیش‌تر این‌الگو فقط در استان تهران اجرا می‌شد، اما با تغییر نرخ دستمزد و بدون منطق مشخص، به کل کشور تعمیم داده شده است. این موضوع منجر به تبعیض بین شهرهای باای ۵۰۰ هزار نفر جمعیت و زیر ۵۰۰ هزار نفر شده، در حالی که هزینه‌های عملیاتی هتل‌ها تفاوت معناداری ندارند.» او افزود: «در شرایط فعلی، با این دستمزدهای مقطوع نمی‌توان نیروی انسانی متخصص جذب کرد. به طور خاص، مدیران هتل‌ها که پس از ۳۰ سال خدمت، دریافتی‌شان ازجانب تأسیسات پایین‌تر از یک کارگر ساده است، دیگر انگیزه‌ای برای ماندن ندارند. درخواست ما از جناب دکتر سالاری این است که این نحوه محاسبه حذف شده و دستمزدها در تمام شهرها یکسان در نظر گرفته شود.» اسکندریون همچنین به موضوع معافیت مالیاتی ۵۰ درصدی صنعت گردشگری اشاره کرد و گفت: «این معافیت که در قانون تصریح شده، نیاز به تفسیر یا انعطاف ندارد و به‌سادگی قابل اجراست؛ انتظار داریم در اجرای آن تسریع شود.»

هشدار نسبت به کاهش جدی رشد

پرهام جانفشان، مدیر نظارت و ارزیابی خدمات گردشگری نیز در گزارشی از وضعیت فعلی گردشگری گفت: «بر اساس آن، زنجیره ارزش صنعت گردشگری شامل بیش از ۱۶ هزار واحد اقامتی، ۴ هزار دفتر مسافرتی و ۱۲ هزار راهنمای گردشگری است. همچنین هزاران واحد پذیرایی، سفره‌خانه، مجتمع‌های گردشگری، حمل‌ونقل و حتی صنایع خردفروشی، به‌طور مستقیم و غیرمستقیم در این زنجیره فعال هستند.» او براساس آمارها گفت: «گردشگری ۵ تا ۶ درصد در تولید ناخالص داخلی کشور سهم دارد. حدود ۱.۶ میلیون نفر به صورت مستقیم در این صنعت اشتغال دارند. رشد گردشگری ورودی در فروردین ۱۴۰۴ نسبت به فروردین ۱۴۰۳، حدود ۴۸.۵ درصد افزایش داشته و ۴۰۰ هزار نفر به بیش از ۶۰۰ هزار نفر رسیده بود.» آن رشد ۴۸ درصدی به دنبال جنگ به ۱۴ درصد رسید.

طبق گزارش ارائه‌شده از سوی جانفشان، از زمان شروع بحران اخیر (جنگ تحمیلی ۱۲ روزه) و پیامدهای ناشی از آن، صنعت گردشگری با شوک شدید، کاهش ورود گردشگران خارجی و افزایش لغو سفرها، کاهش شدید درآمدهای کوتاه‌مدت و میان‌مدت تأسیسات گردشگری، تعدیل نیرو در هتل‌ها و دفاتر خدمات گردشگری، افت انگیزه سرمایه‌گذاری جدید در حوزه گردشگری و افت تقاضای سفر در داخل کشور به دلیل رکود اقتصادی خانوار مواجه شده است.

جانفشان با اشاره به هدف برنامه هفتم توسعه برای جذب ۱۵ میلیون گردشگر بین‌المللی تا پایان برنامه، هشدار داد که برای تحقق این هدف، کشور نیازمند رشد سالانه ۲۰ درصدی گردشگر از سال پایه ۱۴۰۳ است. اما به گفته او، در خرده‌امه امسال، شاهد کاهش ۲۰ درصدی ورود گردشگر